

แนวทางปฏิบัติของชาวไทยมุสลิมในโอกาสต่าง ๆ
เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

๑. แนวทางปฏิบัติในการเข้าร่วมงานรัฐพิธีและงานพิธีการ

๑.๑ การแต่งกาย :

- (๑) กรณีที่กำหนดให้แต่งกายด้วยเครื่องแบบ ให้ถือปฏิบัติไปตามระเบียบของทางราชการ
- (๒) กรณีที่กำหนดให้แต่งกายด้วยชุดประจำหน่วยงาน หรือชุดสุภาพ หรือชุดประเพณีท้องถิ่นที่มีคิติดตามบทบัญญัติของศาสนา ให้ถือปฏิบัติตามนั้น

๑.๒ การถวายคำนับพระบรมสาทิสลักษณ์หรือพระบรมฉายาลักษณ์

- กรณีเป็นข้าราชการให้ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ
- กรณีบุคคลทั่วไปที่เป็นชาย ให้ยืนตรงและก้มศีรษะคำนับ
- กรณีบุคคลทั่วไปที่เป็นหญิง ให้ถอนสายบัว

๑.๓ การปฏิบัติระหว่างการประกอบพิธีกรรม

- กรณีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หรือพระบรมวงศานุวงศ์ เสด็จเป็นองค์ประธาน หากประทับยืน ให้ลุกขึ้นยืนตามองค์ประธาน หากประทับนั่ง ให้นั่งลงตามองค์ประธาน
- กรณีทั่วไปให้ลุกขึ้นยืนต้อนรับประธานในพิธีได้ เมื่อประธานเข้าประจำที่และนั่งลง ก็ให้นั่งลงตามประธาน
- เมื่อประธานจตุรูปเทียนหรือในระหว่างประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ให้นั่งสงบนิ่งอยู่ที่เดิม
- ในกรณีที่มีการร้องเพลงชาติและเพลงสรรเสริญพระบารมี ให้ยืนตรงและร่วมขับร้องเพลงตามได้โดยปกติ
- ในกรณีที่พิธีการนั้นกำหนดให้มีการสวดขอพรในศาสนาอิสลาม ก็ให้ชาวไทยมุสลิมที่อยู่ในพิธี ณ ที่แห่งนั้นขอคูอาห์และซอลาวัต

๒. แนวทางปฏิบัติในการเข้าร่วมงานพระบรมศพของพระมหากษัตริย์ งานพระศพของเชื้อพระวงศ์ และงานศพของบุคคลสำคัญของประเทศหรือของบุคคลทั่วไป ตลอดจนงานที่จัดขึ้นเพื่อถวายความอาลัยหรือแสดงความอาลัย

๒.๑ บทบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามมิได้มีข้อห้ามในการเข้าร่วมงานพระบรมศพ งานพระศพ หรืองานศพ ตลอดจนงานที่จัดขึ้นเพื่อถวายความอาลัยหรือแสดงความอาลัย เนื่องในวันคล้ายวันสวรรคต หรือวันคล้ายวันสิ้นพระชนม์ ดังนั้น ชาวไทยมุสลิมจึงสามารถไปเข้าร่วมงานได้ตามปกติ ถือเป็นการถวายพระเกียรติแด่พระองค์ หรือให้เกียรติแก่ผู้วายชนม์ รวมทั้งแสดงความเสียใจต่อครอบครัวของผู้วายชนม์แล้วแต่กรณี

/ ๒.๒ กรณีที่เป็นงาน...

๒.๒ กรณีที่เป็นงานพระบรมศพและงานถวายความอาลัยแด่พระมหากษัตริย์ มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

(๑) การแต่งกาย ให้แต่งกายตามที่กำหนดไว้

- ข้าราชการ ให้แต่งเครื่องแบบตามระเบียบของทางราชการ หรือชุดสุภาพที่ไม่ฉูดฉาด
- ประชาชนทั่วไป ให้แต่งชุดสุภาพที่ไม่ฉูดฉาด

(๒) การจัดกิจกรรม

- อ่านถวายอาลัยสำนักในพระมหากษัตริย์ที่มีต่อพลสกนิกรชาวไทยมุสลิม ในวาระที่มีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
- นำเสนอคุตบะห์ (ธรรมกถา) เกี่ยวกับหลักการของศาสนาที่สอดคล้องกับพระราชกรณียกิจของพระองค์ตามที่สำนักจุฬาราชมนตรีกำหนด
- จัดกิจกรรมหรือนิทรรศการเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระองค์
- เจริญรอยตามพระยุคลบาท สืบสานพระราชปณิธาน อาทิเช่น การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน หรือการเรียนรู้และประยุกต์ใช้หลักการทรงงานของพระองค์ เป็นต้น
- จัดให้มีหรือเข้าร่วมกิจกรรม “จิตอาสาพระราชทาน ๙๐๔ วปร.” เพื่อสาธารณประโยชน์ตามความสะดวก

๒.๓ กรณีเป็นงานพระศพของเชื้อพระวงศ์ หรืองานศพของบุคคลสำคัญของประเทศหรือของบุคคลทั่วไป ตลอดจนงานที่จัดขึ้นเพื่อแสดงความอาลัยให้นำข้อ ๒.๒ มาใช้โดยอนุโลม

๓. แนวทางปฏิบัติในการเข้าร่วมวันไหว้ครู และการทำความเคารพครู อาจารย์

๓.๑ การไหว้เพื่อทำความเคารพครู อาจารย์ เป็นการกระทำที่สมควรอย่างยิ่ง

๓.๒ การมอบดอกไม้ให้กับครู อาจารย์ ในวันไหว้ครู สามารถกระทำได้

๓.๓ ในวันไหว้ครู ควรมีอิหม่ามหรือนักวิชาการศาสนาอิสลามให้ออวาทเกี่ยวกับการเคารพครู อาจารย์ และขอดุอาอ์ (ขอพร) ให้แก่ครู อาจารย์

๓.๔ การไหว้ครูในวิชาที่ถือเป็นศิลปะของไทย เช่น มวยไทย กระบี่กระบอง หรือนาฏศิลป์ ให้ปฏิบัติไปตามความเหมาะสม ที่ไม่ขัดต่อหลักการของศาสนาอิสลาม

๔. แนวทางปฏิบัติในการสอนและเผยแพร่ศาสนา

๔.๑ ห้ามมิให้สอนหรือเผยแพร่ศาสนาอิสลามด้วยการบริภาษหรือกล่าวร้ายต่อศาสนาอื่น โดยเฉพาะการนำเสนอคุตบะห์ (ธรรมกถา) หรือการเผยแพร่คำสอนในสื่อสังคมออนไลน์และสื่อทั่วไป ฟังต้องระมัดระวังในการใช้ถ้อยคำเพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนต่อความสัมพันธ์ระหว่างศาสนิกชน

๔.๒ พึงระมัดระวังในการใช้เครื่องขยายเสียงเพื่อบอกเวลาปฏิบัติศาสนกิจ (การอาซาน) ต้องควบคุมความดังให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากมัสยิดนั้นตั้งอยู่ในชุมชนที่มีศาสนิกชนอื่นอาศัยอยู่ด้วย ต้องคำนึงถึงวิถีชีวิตปกติสุขของศาสนิกชนอื่นที่อยู่ในชุมชนนั้นประกอบด้วย

๕. แนวทางปฏิบัติในการอยู่ในชุมชนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

๕.๑ กรณีการขอจดทะเบียนมัสยิด/สร้างสถานที่ประกอบศาสนกิจ (มัสยิด) ต้องคำนึงถึงจำนวนประชากรชาวไทยมุสลิมที่อาศัยอยู่ประจำในชุมชนแห่งนั้น พร้อมชี้แจงสร้างความรู้ความเข้าใจต่อผู้นำท้องที่/ท้องถิ่น ตลอดจนหน่วยงานราชการ ถึงความสำคัญของมัสยิด/สถานที่ประกอบศาสนกิจ (มัสยิด) เพื่อป้องกันมิให้เกิดความขัดแย้งและขัดต่อการดำเนินชีวิตตามปกติสุขของคนในชุมชน

๕.๒ ชาวไทยมุสลิมควรให้ความร่วมมือและเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมหรือวัฒนธรรมท้องถิ่นที่จัดขึ้นภายในชุมชน เพื่อให้เกิดความรัก ความสามัคคีปรองดอง และสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน ขณะเดียวกันหากชาวไทยมุสลิมในชุมชนจัดให้มีกิจกรรมทางสังคมหรือวัฒนธรรมท้องถิ่น ควรประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และยอมรับซึ่งกันและกัน ระหว่างชาวไทยมุสลิมและพี่น้องชาวไทยต่างศาสนา

๕.๓ ให้ผู้นำทางศาสนา ได้แก่ ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัด หรืออิหม่ามประจำมัสยิด เข้าร่วมประชุมกับทางราชการเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในการประชุมระดับจังหวัด ระดับอำเภอ หรือระดับท้องที่/ท้องถิ่น เพื่อจะได้ทราบและนำนโยบายของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี หรือข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมา แจ้งแก่พี่น้องชาวไทยมุสลิม และอาจรวบรวมปัญหา ความต้องการ หรือความเดือดร้อนของพี่น้องชาวไทยมุสลิมในชุมชน แจ้งแก่ทางราชการได้อีกด้วย อันจะทำให้เกิดความร่วมมืออันดีระหว่างส่วนราชการกับพี่น้องชาวไทยมุสลิม